

Яўген Аснарэўскі
Хлопчыкі і дзяўчынкі

Яўген Аснарэўскі

Хлопчыкі і дзяўчынкі

«Издательские решения»

Аснарэўскі Я.

Хлопчыкі і дзяўчынкі / Я. Аснарэўскі — «Издательские решения»,

ISBN 978-5-44-965845-6

Хлопчыкі і дзяўчынкі — кніга аб адной краіне. Перад чытачом з'явяцца, сярод іншых, хлопчык сірата часоў БНР, беларускамоўны міліцыянт, жонка чыноўніка, настаўніца літаратуры, якую абвінавачваюць у дзіўным злачынстве, габрэй, што рашае вярнуцца на радзіму продкаў — Беларусь, беглы шызафрэнк, які размаўляе з помнікамі Леніну, стары дзед з лясной глушы і бяздомная дзяўчына. Усе гісторыі складзеныя ў пазл, і галоўнае тут не персанажы, а краіна, якая вымалёўваецца на іх фоне.

ISBN 978-5-44-965845-6

© Аснарэўскі Я.
© Издательские решения

Содержание

Хлопчыкі і дзяўчынкі	6
Конец ознакомительного фрагмента.	14

Хлопчыкі і дзяўчынкі

Яўген Аснарэўскі

© Яўген Аснарэўскі, 2019

ISBN 978-5-4496-5845-6

Создано в интеллектуальной издательской системе Ridero

Яўген Аснарэўскі

Хлопчыкі і дзяўчынкі

2019

інтро

Неяк я – валасаты філосаф Марк, і адзін прасты пісьменнік – мой знаёмец, сядзелі на плоце. Нам крыху замінаў калючы дрот, а над намі тырчала высокая тэлевежа. А вось перад нашымі вачыма маячыла старая машына. Выдатная карціна, наогул. І вось мой сябар пісьменнік пытае мяне:

- Скажы, Марк, чым мы зоймемся сёння? Мы ж не будзем зноўку круціць твае пэйсы?
- Не, вядома, – сказаў я. – Сёння я раскажу табе восем істэрый... ой, гэта значыць гісторый.
- Так гісторый ці істэрый?
- Можна сказаць і так, і так, – адказваў я.
- Ну давай, раскажы, – сказаў мне мой сябар прасты пісьменнік.

Максімка

Добры дзень, дарагія мае! Кланяюся ўсім тым, хто чытае гэты сшытак. Завуць мяне Максімка Багушэвіч. Ад нараджэння мне адзінаццаць гадкоў, а нарадзіўся я ў 1907 годзе, каля Гродна. Тата кажа, што я цямлывы не па гадах і што мне трэба шмат чытаць і вучыцца прыгожа пісаць. Часам ён жартуе, што я, можа быць, стану пісьменнікам. Мне насамрэч вельмі падабаецца пісаць і ад таго я вырашыў весці дзённік. Для гэтай справы тата даў мне свой сшытак. Ён вельмі добры і вялікі. Я мяркую, калі-небудзь сшытак гэты хто-небудзь прачытае і таму напісаў, што кланяюся таму, хто яго чытае.

13 снежня, год 1918

Мой тата ўжо месяц таму прапаў. Пайшоў у лес па дровы, і не вярнуўся дадому. Іншых родных у мяне няма, таму і адправілі мяне ў прытулак. Прытулак гэты займае манастыр святых Барыса і Глеба. Стаіць ён на гары над самым Нёманам, які я вельмі люблю. Раней мы лавілі ў Нёмане рыбу з маім старэйшым братам Лёвушкай. Лёвушка казаў, што Нёман – наш бацька, а потым смешна махаў рукамі і паўтараў вельмі грозным голасам: «Бацька!» Рыбы, бывала, выпягвалі шмат. Адночы злавілі нават велізарнага шчупака. Казаў Лёвушка, што гэты шчупак паўпуда вагой. Я дык браць яго баяўся. Вельмі ўжо ў яго была страшэнная морда. А Лёвушка смаяўся з мяне. Лёвушка мой загінуў на вайне з немцамі. Цяпер у мяне толькі тата.

20 снежня, год 1918

У прытулку ўбачыў я сцяг. Белы, а пасярэдзіне чырвоная паласа. Вісіць ён на самой браме. Ніколі такога не бачыў, але мне ён чымсьці спадабаўся. У нас ёсць школа, а ў ёй выкладае вельмі добрая настаўніца, якую я клічу цёткай. Цётка Тэкля Станішэўская, якая вучыць нас у школе, кажа, што гэта сцяг нашага народа. Я вельмі люблю цётку Тэклю і баюся яе. Адзін хлопчык сказаў мне, што яна першая настаўніца, якая вучыць на нашай прастай мове. Не ведаю адкуль ён гэта ўзяў. Можа быць, хто-небудзь са старэйшых распавёў яму гэта. Мой тата казаў, што я павінен вучыцца на нашай мове. А мне вось вельмі падабаецца руская мова, але я згодны з татам, што наша мова нам родная да самых касцей, таму што яна ад нашай зямлі і продкаў.

27 снежня, год 1918

Цётка Тэкля казала сёння ў школе, што ў горад прыехаў важны чалавек і ён будзе цяпер галоўным у краіне, у якой мы самі будзем свабодным народам і гаспадарамі на землях сваіх. Яго прозвішча Луцкевіч. Я хачу запомніць гэтае прозвішча. Цётка кажа, што ён наш вызваліцель і прарок. Я не вельмі разумею, што такое прарок. Цікава, што сказаў бы тата.

29 снежня, год 1918

Мы хадзілі ў горад з нашымых выхавальнікам дзядзькам Пашам. Нейкі немец спыніў нас і смяяўся над намі. Ён казаў, што мы маленькі народец і мы павінны падпарадкоўвацца немцам, а з-за таго, што немцы прайгралі вайну нас цяпер будуць рабіць палякамі. Немец толькі трохі ведаў рускую мову і ў яго атрымліваліся вельмі смешныя словы. Ды, акрамя таго, ён яшчэ і не вымаўляе р. Дзядзька Паша сказаў нам, што мы не палякі і што ён бы палякаў вешаў, а немцаў усіх да аднаго расстраляў бы. Ён вельмі разлаваўся, але хутка супакоіўся. У яго ёсць маленькая фляжка, з якой ён п'е самагонку і пасля таго як вып'е – адразу супакойваецца. Мне здаецца палякі нядрэнныя людзі, толькі вельмі ганарлівыя. Так казаў тата.

1 студзеня, год 1919

Спраўлялі ў прытулку Новы год. Я ўспомніў як мы святкавалі з татам і Лёвушкай. Тады тата сам прыгатаваў нам вялікі пірог і наліў самаробнага віна. Я вельмі сумую па таце.

2 студзеня, год 1919

У нас ёсць у прытулку хлопчык, якога завуць Адамас. Прозвішча яго Казлаўскас. Ён кажа, што хутка Гродна будзе часткай Літвы і ўсе мы станем літоўцамі. Мне ён сказаў, што ў яго сапраўднае літоўскае прозвішча і што маё прозвішча таксама стане літоўскім і я буду звацца Багушавічус. Дзядзька Паша чуў нашу размову і адказаў, што гэта ў мяне сапраўднае літоўскае прозвішча, і што гэта Адамас павінен быць Казловічам, а не я Багушавічусам. Я б не хацеў, каб мяне клікалі Максімкас. А мы самі дражнім гэтага Казлаўскаса мянушкай Мадамас.

15 студзеня год 1919

Мы гулялі з дзядзькам Пашам па набярэжнай ля Старога замка. Там сустрэўся нам нейкі паляк. Яны з дзядзькам Пашам разгаварыліся. Паляк гэты стаў даказваць, што Гродна заўсёды было польскім і хутка зямля гэтая зноў адыйдзе да Польшчы, якая ўжо збіраецца з сіламі, каб зямлю гэтую канчаткова забраць сабе. Дзядзька Паша слухаў яго і толькі грозна выршыў брывам, а паляк усё казаў нешта. Потым ён стаў размахваць рукамі і нават крычаць, што і Брэст – іх горад, і што Менск – польскі, і далёкі Віцебск павінен належаць Польшчы, а не маскалям. А наш дзядзька Паша толькі моўчкі высмаркаўся. Тады паляк стаў казаць, што ніякіх беларусаў няма і што хутка кожны жыхар Гродна павінен будзе прызнаць сябе палякам, а калі хто не захоча добраахвотна, таго прымусяць. Вось пасля гэтых слоў дзядзька Паша размахнуўся і ўдарыў паляка ў сківіцу, ад чаго той адразу ўпаў і доўга ляжаў без прытомнасці. Мы прынеслі з Нёмана вады і вылілі яму на твар. Хутка пасля гэтага ён ачомаўся. Дзядзька Паша падняў яго пад пахі, даў яму сербануць сваёй самагонкі, сербануў сам, і злёгка штурхнуў паляка ў спіну, а той пайшоў па набярэжнай: злёгка хістаўся і казаў сабе пад нос: «Курва». Пакуль мы ішлі назад у прытулак дзядзька Паша крычаў, што вельмі не любіць палякаў і тады я спытаўся ў яго: да якога народу ён сам сябе залічвае? Дзядзька Паша не адказаў. Тады я спытаў: ці не лічыць ён сябе беларусам ці тутэйшым? Тады дзядзька Паша сказаў, што ён паляк. Я падумаў: як дзіўна, што дзядзька Паша б'е палякаў і не любіць палякаў, але сам паляк, а ён, як быццам прачытаўшы мае думкі, дадаў, што ён тутэйшы паляк, а гэта нешта зусім іншае і вельмі адрознае ад паляка.

7 лютага, год 1919

Мы хадзілі з дзядзькам Пашам на Сянны рынак. Там рабіў выступ нейкі жyd у фуражцы з чырвонай зоркай. Ён казаў, што месца беларусаў у адзінай сям'і народаў Расійскай Імперыі, і што цяпер, калі гэтая імперыя развалілася, сапраўдную ўладу атрымаў просты рабочы народ. Ён махаў рукамі і крычаў: «Мы славяне! Нас не знішчыць клас рабаўнікоў-паноў!» Людзей было шмат, але яны ўсе адыходзілі ад жыда далей і рабілі выгляд, што яго не заўважаюць.

19 лютага, год 1919

Сёння самы шчаслівы дзень майго жыцця! Вярнуўся мой тата! Аказваецца, калі ён быў у лесе, на яго напалі немцы марадзёры і сталі патрабаваць грошай, а калі ён сказаў, што ў яго нічога няма, яны яго збілі, парэзалі нажом і знялі з яго ўсю вопратку і абутак. Тата думаў, што памрэ і ўжо не ўбачыць мяне, але яго падабралі нейкія людзі з вёскі, якая была побач з лесам. Тата доўга хварэў, а яны яго выходжвалі і цяпер ён нават і не ведае, як ім аддзячыць. Цяпер я ўжо не ў прытулку. Тата забраў мяне ў маленькую кватэру, якую зняў на тры грошы, што зарабіў да вайны. Аказваецца, закапаў ён іх у нейкім лесе.

1 траўня, год 1919

Мы з татам жывем цяжка, але з ім мне значна лепш, чым у прытулку. Я б хацеў трапіць на магілу Лёвушкі, але не ведаю, дзе яна. Цяпер у горадзе кіруюць палякі, а наша радзіма цяпер Польшча.

25 траўня, год 1919

Я бачыў незвычайны сон. Як быццам на месцы манастыра, у якім быў наш прытулак, пабудавалі дзіўны дом, з крывымі сценамі і статуяй каня над уваходам. Я быў унутры і бачыў, што гэта падобна на вельмі вялікі тэатр. Я адзін раз быў з татам у тэатры і мне спадабалася. Дык вось, у гэтым тэатры выступаў нейкі чалавек, а на сцэне вісеў вянок з чырвонай зоркай. Чалавек казаў, што галоўнае гэта братэрскі саюз... і тут я прачнуўся...

2 чэрвеня, год 1919

Папа паклікаў мяне і сказаў, што раз цяпер мы жывем у Польшчы, то павінны стаць палякамі. Ён быў вельмі маркотны, мне нават здалася, што ён можа заплакаць. Але ён не заплакаў, а стаў гаварыць са мной пра польскую школу. Я не хачу ў польскую школу, але раз тата кажа, што мне трэба ў яе ісці, значыць – я так і зраблю!

7 траўня, год 1926

Я знайшоў гэты свой стары дзённік. Шмат гадоў прайшло з таго часу, як я пісалэм до него. Тэраз я амаль увесь час гавару на польскай мове. Цо ешчэ я мог бы дадаць сюды. Старая настаўніца мая – Станішэўская – даўно памерла. Я пасля польскай школы хачу паступіць да польскага ўніверсітэта. Хачу вучыцца ў Варшаве. Жывём мы з татам нядрэнна. Польшча паволі ўпрыгожвае, на кшталт Еўропы, наш крэсовы гарадок. Я хачу пакласці гэты спытак у бутельку і выкінуць у Нёман. Можа хто-небудзь калі-небудзь знойдзе гэтыя запісы. Якімі б не былі тады людзі, і ў якой краіне б ні жылі яны, я мам надзею, што яны будуць любіць свае родныя мясціны.

Андрэйка

(Мой дзённік у якім няма дат, бо пішу па памяці і даты не памятаю)

Дзверы ў кабінет начальніка заўсёды выклікалі ў мяне роспач. Так-так, адзін погляд на іх цёмную, вечна бруднаватую паверхню, адразу ж прыводзіў мяне ў стан крайняй нервовасці.

Таму я хацеў праскочыць іх як мага хутчэй. Не надта гучна стукнуўшы ў ненавісную перашкоду, два разы, косткамі пальцаў, я націснуў на абшарпаную ручку і рашуча ўвайшоў.

– Дазвольце, Аляксандр Браніслававіч? – спытаў я, увайшоўшы ў кабінет.

– Заходзь, Андрэй. Ну чо, змагар? Ужо бачыў?

Начальнік зноў назваў мяне змагаром. Амаль уся ўправа называла мяне так, з-за таго, што я размаўляю амаль выключна на беларускай мове. Што тут дзіўнага? Я живу ў Беларусі, я – беларус. Мая мама была настаўніцай беламовы ў школе. Чаму я не павінен гаварыць на роднай мове? Хаця... ніхто прама і не кажа, што не павінен. Проста ўсе вакол глядзяць на мяне, як на прышэльца. Ды яшчэ гэтыя жарты...

– Дык ты бачыў? – паўтарыў сваё пытанне Аляксандр Браніслававіч.

– Што менавіта?

– Надпіс на нашым будынку, што! – адрэзаў начальнік.

– Не. Неяк не заўважыў. Спяшаўся на дзяжурства.

– Злева ад уваходу здаравеннымі літарамі напісана «Дыктатура». – сказаў Аляксандр Браніслававіч, голас якога становіўся ўсё больш сярдзітым.

– Шчыра кажу, не бачыў.

– Ну так схадзі і паглядзі! Потым вернешся!

Я выйшаў з кабінета і пайшоў па доўгім калідоры да выхаду з будынка. Мой бацька быў міліцыянерам, як і мой дзед. Але можа быць мне не варта было працягваць гэтую традыцыю? Дынастыя? Ну так... Дынастыя. Але калісьці ж трэба пачаць новую... Навошта мне гэта? Проста я з дзяцінства марыў стаць міліцыянерам. І вось – стаў! Працую некалькі гадоў. Праца, вядома, не цукар. Неяк я бег за хуліганам і выкрыкваў загады спыніцца, а ён на судзе потым сказаў, што не разумеў мяне бо не ведае мовы, на якой я яму крычаў. Белабрысы беларускі хлопец з прозвішчам Андрушевіч не ведае мовы...

Я выйшаў на вуліцу і агледзеўся. Злева ад уваходу сапраўды з'яў яскравы надпіс: «Дыктатура» выпісаны жоўтымі літарамі, даволі акуратна. Я вярнуўся ў кабінет начальніка.

– Ну што бачыў? – спытаў Аляксандр Браніслававіч, адарваўшыся ад вывучэння дакументаў.

– Так точна.

– Я вось думаю, ці не ты гэта напісаў, змагар ты наш. А?

– Што? – мой голас гучаў здзіўлена. – Ды як вы наогул можаце мяне падазраваць? Глупства нейкае. Навошта мне гэта?

– Дык ты ж у нас самы несвядомы.

– Гэта чаму ж?

– Сам ведаеш! – заявіў начальнік.

– Паняцця не маю.

– Ну хопіць прыдурвацца, Астапеня! – прыкрыкнуў палкоўнік. – Ты, * ляць, усё разумееш... А калі не хочаш, каб цябе, у такіх сітуацыях, падазравалі, то і паводзь сябе як чалавек, размаўляй нармальна...

– А я што ненармальна размаўляю? Я што не маю права размаўляць на роднай мове, якая, дарэчы, дзяржаўная?..

– Маеш маеш, – перапыніў мяне Аляксандр Браніслававіч, – я проста табе па-добраму хацеў параіць... ну каб ты ў такія вось сітуацыі не трапляў.

– Ды якія такія? У вас наогул ніякіх падстаў мяне падазраваць няма.

– А вось і ёсць.

– Не, няма падстаў.

– Ты мне яшчэ будзеш тут спрацацца, нягоднік! – крыкнуў начальнік.

– Не-не, – адказаў я.

- Кароч, ясна ўсё з табой... Ідзі і падумай аб сваіх паводзінах!
- Пра што канкрэтна падумаць?
- Вольны! – гаркнуў палкоўнік і я выйшаў з кабінета.

Надпіс зафарбавалі хутка. Але праз некалькі дзён ён зноўку з'явіўся на тым жа месцы, амаль такі ж, як першы. Вялікі, зроблены жоўтай фарбай, надпіс: «Дыктатура» зноў бударажыў наша міліцэйскае ўпраўленне, будынак якога раскінулася ў цэнтры горада на невялікай горцы. З раніцы я быў на працы і мяне зноў выклікалі да Аляксандра Браніслававіча.

- Бачыў? – спытаў палкоўнік, гледзячы на мяне спадылба.
- Так точно, бачыў.
- Што думаеш?
- А што я магу думаць?
- Ты мне дурня не ляпі! – крыкнуў начальнік.
- Вінаваты...
- Ну, карацей, Астапеня, спытаю прама: ты пісаў?
- Не, не я, – сказаў я цвёрдым тонам, гледзячы палкоўніку прама ў вочы.
- Хм... А я вось на цябе падумаў.
- Гэта я ўжо зразумеў.

– Ну раз не ты, то добра. Давай тады займіся гэтай справай. Трэба знайсці гэтага мастака *ляць маць яго... Зайдзі да Колі. Хай табе пакажа запісы з камер. Круціся як хочаш, а знайдзі гэтага *ляць Айвазоўскага...

- Айвазоўскі пісаў марскія пейзажы, – сказаў я і тут жа прыкусіў язык.
- Ты што яшчэ і разумнічаць будзеш? – з кіслай усмешкай спытаў начальнік.
- Не.

– Пайшоў нахрэн адсюль да Колі! – загрымеў Аляксандр Браніслававіч, узнімаючыся з крэсла і хутка чырванеючы.

– Ёсць! – спалохана крыкнуў я і, чаканячы крокі, выйшаў з кабінета, пачуўшы ў спіну «Змагар, маць тваю».

– Здарова, Андруха змагарок, БЧБ не захапіў? – сказаў Коля, калі я ўвайшоў у яго кабінет. – Ты, мабыць, наконт запісаў з камеры над сценкай, на якой гэты хрэнаў надпіс, так?

- Так, – адказаў я.
- Няма там нічога.
- Як гэта нічога няма? – прамармытаў я. – З крайняй камеры павінна быць бачна.
- Павінна, але не бачна, – сказаў Коля.
- Мда... – сказаў я задуменна.

Праз тыдзень надпіс зафарбавалі, а яшчэ праз дзень ён з'явіўся зноў.

– Ну як поспехі? – спакойна спытаў Аляксандр Браніслававіч, але маё звыклае вуха пачула ледзь улоўныя ноткі гневу ў яго голасе.

– Я... я не ведаю... – прамармытаў я.

– А хто ведае? Хто павінен, маць тваю, ведаць, – зароў начальнік. – У Колі быў ці бегаў на мітынг з БЧБ?

- Так точно, быў, – адказаў я.
- І што? – спытаў палкоўнік.
- Нічога. На відэа нічога няма.

– Маць вашу, ды як на відэа можа нічога не быць, калі крайняя камера ахоплівае гэтую сценку, а?

– Я... я не ведаю... – прабуркаў я.

– Трыдварасы, маць вашу, – бушаваў начальнік. – Добра, я сёе-тое прыдумаў, – сказаў ён трохі супакоіўшыся.

Праз тыдзень над тым самым месцам, якое аблюбаваў для сябе няўрымслівы мастак, паставілі яшчэ адну камеру. Надпіс паспелі зафарбаваць за два дні да гэтага. Аднак праз некалькі дзён ён з'явіўся зноўку, а Коля далажыў, што і новая камера не змагла зафіксаваць няўлоўнага аматара жоўтай фарбы.

– Ты мне пакладзеш пасведчанне на стол, змагар! – пагрозліва прашыпеў палкоўнік, калі я зноў увайшоў у яго кабінет.

– Ды за што? – амаль выгукнуў я.

– А за тое, змагар, – адрэзаў Аляксандр Браніслававіч.

– Ды я ж не вінаваты... Што я магу зрабіць?

– Тое-сёе можаш, тваю маць, – сказаў палкоўнік, злёгка пастукваючы пальцамі па сталю і радасна пасміхаючыся. – З сённяшняй ночы будзеш дзяжурць у машыне і падпільноўваць гэтага Айвазоўскага...

– Айвазоўскі... – пачаў я.

– Што? Што ты там хацеў сказаць? – спытаў Аляксандр Браніслававіч, злёгка прыўздымаючыся ў крэсле.

– Не, нічога, – адказаў я і апусціў вочы.

– Вось так лепш, – заўважыў начальнік. – Можаш ісці, Астапеня.

Тры наступных ночы я дзяжурў у машыне, запаркаваннай непадалёк ад сценкі, на якой перыядычна красаваўся жоўты надпіс. Было вельмі цяжка, але я дамогся выніку! Надпіс не з'явіўся.

– Ну вось бачыш, Андрэй, – сказаў Аляксандр Браніслававіч, – ёсць вынік. Можаш пакінуць цябе дзяжурць яшчэ на месяцок?

– Але... – пачаў я.

– Ну хай там, – сказаў палкоўнік і засмяўся. – Бачу, што ты ледзь на нагах стаіш. Можаш адаспацца. Скачы дадому, як гэтая ваша Павоня.

– Пагоня! – паправіў я.

– Вольны! – сказаў палкоўнік і махнуў рукой.

Я выйшаў з кабінета. А праз два дні жоўты надпіс: «Дыктатура» зноўку віднеўся на сцяне ўправы. Ён здаваўся нават крыху большым, чым папярэднія. Я быў у жаху, прадчуваючы, што зараз зробіць са мною начальнік. Але мяне ніхто не выклікаў. Усё было ціха. А яшчэ праз некалькі дзён да непераможнага жоўтага слова, якое чамусьці не сталі зафарбоўваць, дадаўся больш дробны і каравы надпіс, зроблены чырвонай фарбай. Гэта было адно слова: «пралетарыяту».

– Дыктатура пралетарыяту! – прачытаў услых Коля, стоячы побач са мною ля распісанай сценкі.

– А чаму не зафарбоўваюць? – спытаў я.

– А навошта? – адказаў пытаннем на пытанне Коля. – Гэта адну дыктатуру нельга, а дыктатуру пралетарыяту – можна. Адно слова падобна да адной чаркі – дробязь, а можа ўсё памяняць, – дадаў ён і паднёс да рота цыгарэту.

– Слухай, Коля, што гэта ўсё значыць? Ты ж кіруеш камерамі. Ты ж разумеш, што такога не можа быць, каб надпіс з'явіўся, а таго, хто гэта пісаў на відэа не было.

Коля трохі памаўчаў, а потым паглядзеў мне прама ў вочы і сказаў:

– Ну так, я сапраўды загадчык камер, так што калі я сам з гэтымі запісамі паваражу, то і канцоў няма. Быў чалавек на відэа і сплыў.

Коля зарагатаў, гледзячы на мой здзіўлены выраз твару.

– Але... навошта табе гэта? – спытаў я разгубленым тонам.

– Ну дык гэта ж я і пісаў на сцяне, – адказаў Коля.

– Ты? – шэптам прагаварыў я, гледзячы на яго шырока расплюшчанымі вачыма.

– Я! Табе вось, прызнаюся. Таму што ты, можна сказаць, мой герой.

– Але навошта ты гэта рабіў?

– Ты нешта гаворыш на роднай мове, а я на ёй пішу, – адказаў Коля і глыбока зацягнуўся цыгарэтай. – Я дык наогул з дзяцінства люблю пахуліганіць. І Купалу таксама вельмі люблю. І Багдановіча люблю, больш за ўсіх, дарэчы. І цябе таксама люблю. Нас тут такіх уся ўправа, акрамя начальства. І мы ўсе цябе любім. А кпім, каб на нас не падумалі... ну што цябе падтрымліваем не падумалі. Можа быць і не трэба было мне прызнавацца. Але ты ж мяне не выдасі, праўда?

Я стаяў моўчкі, асэнсоўваючы інфармацыю.

– А навошта ты дапісаў «пралетарыяту»? – праз хвіліну спытаў я.

– Дык гэта не я, – адказаў Коля. – Гэта Аляксандр Браніслававіч. Сам паціху накалякаў ноччу. Выкруціўся-такі, хітрун, – дадаў Коля і засмяяўся.

Наталка

2006 г.

Я не вяла дзённічак з маіх пятнаццаці гадоў. А цяпер мне (страшна пісаць нават) ужо дваццаць пяць. Хаця... Не варта тут хлусіць хаця б самой сабе. Мне нават крышачку больш, чым... дваццаць пяць... Добра... хопіць пра ўзрост. Што ж мне яшчэ такое тут напісаць? Мабыць, пачну з пачатку. Я хачу трэніраваць гэтую іх мову. Ну беларускую. Размаўляць у мяне атрымліваецца зусім дрэнна, але пісаць магу крышачку лепей... Таму гэты дзённік будзе строга на беларускай. Гэта я сабе абяцаю. Шчырае слова! О! Здаецца, прыйшоў Антошык. Працягну потым.

Зрабіла Антошыку абед. Кахаю яго... бубачку. Ну дык вось! Я хачу трэніраваць гэтую іх мову, таму што баюся Гэтых. Іх усё больш вакол і неяк мне стала здавацца, што яны могуць узяць і... ну... як бы гэта напісаць та... Кароч, баюся, што яны стануць кіраваць, а не мы. Мой Антошык працуе на пасадзе, ну і я пры ім – дапамагаю. Быць жонкай чыноўніка нялёгка, хоць усе думаюць, што нават вельмі лёгка. Ну я яшчэ далей напішу пра свае цяжкасці.

Я спрабавала ўгаварыць Антошыка таксама вучыць гэтую іх мову. Але ён пакуль упіраецца. Хоць кажа, што і так яе ведае. Я папрасіла яго паразмаўляць. Ён сказаў мне: «Я очань добра владзею мовай майго народа, але счытаю, што патрэбна уважаць правы людзей, якія хочуць гаварыць па рускай, тым больш, што гэт гасударствежны язык». Мне здаецца ў яго атрымалася не вельмі добра. Так што буду спрабаваць яго прымусіць вучыцца.

Антошык купіў мне Victoria's Secret!!!! А-а-а-а!!!! Я проста шчаслівая. Сказаў, каб я толькі адчапілася ад яго са сваёй мовай. Ну так і быць, дзеля такога можна і адчапіцца. Пабягу мераць.

Я расчараваная. Гэтыя майты так рэжуць мне азадак, што я проста не магу нармальна хадзіць. Ды і станік мне замалы. Але яны такія прыгожыя!!! Што ж рабіць? Як вось вырашыць такія праблемы? Як крыўдна...

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.